

Nem akarnám, tekintettel arra, hogy könnyű talajban a buza ugyyszólván soha meg nem dül, a gazdáknak azon tanácsot adni, hogy buzatermelésre könnyű talajt válasszanak; — a kérdés sokkal komolyabb, hogy sem rossz tréfával szabadna reá felelni.

Egyébiránt érdemes lesz, komolyan kutatni, miért kell könnyű talajon a megdüléstől kevesbé félnünk, mint nehéz, gazdag talajon, hol a termés egyszersmind a gazda büszkeségét, de gondját is képezi.

Nem szeretnék, — miután egy helytelen nézetet megdöntöttem, egy hasonló másik terjesztéséhez járulni; de mindenki belátja, miszerint a szalmaszál könnyű talajban azért lesz szilárdabb és ellentállóbb, mert a levelek által kevesbé beárnyékolva, a soványabb szál jobban szellőztetik, minek következtében kevesbé viztartalmu és puha leend.

Habár a gazdaság nem mindenütt egyenlő föltételeket talál is, azért mégis lehet, — a nélkül legalább, hogy a hozamnak ártanánk, — a növény sorokat és az egyes növényeket egymástól távolabb állítani. — Akkor a lég könnyebben és hathatósabban fog a növénykörökben körözhetni és miután ez a szálak nyirkosságát csökkenti, több ellentállást és szilárdságot fognak nyerni. Ezen körülményben keresendő a sorvetés egyik lényeges előnye, melyet az általános tapasztalás is bizonyít; a sorban vetett gabna sokkal kevesbé levén kitéve a megdülésnek, mint a szórva vetett.

Talán a tudomány erre nézve valamikor még hathatósabb szert találand fel; egyelőre azonban törekedjünk a természettől magától nyújtott tanokat lehetőleg hasznunkra fordítani.

Balázs Árpád.

A tölgyeknek télen át csiraképesen való eltartásáról.

Az eddigi tapasztalások szerint a makk csiraképes kitelelése csak úgy sikerül, ha a makkot a légmérsék nagyobb ingadozása és nagyobb fagyás ellen megóvjuk, de egyszersmind a nedvesség némi fokában részesítjük.

Tudva, hogy a makknak csiraképes kitelelése mily fontos és mily ritkán szokott teljes megelégedésre sikerülni; — jónak láttuk itt egynéhány ide vágó kísérletet közleni, hogy szaktársaink épelési

eljárásaikat e szerint megítélhessék, vagy a mennyiben azok kielégítő eredményre nem vezettek volna, — módosítsák.

1864-dik évben kocsános tölgyekkel tett kísérletek:

1) A makk egy cseréptálban vékonyan széttergetve, de semmivel be nem földve, fedél alatt padláson telettetett. Ezen makkból, mely tavasszal, idejében, kellő nedves földben lett elvetve egy szem sem kelt ki, mert a szárazság és fagy következtében csiraképességét elveszté. A havi közép légmérsék e télen — 5° és — 6° közt ingadozott.

2) Egyidejűleg az előbbi kísérlettel egy másik lapos cseréptálba laza és meglehetősen száraz föld közé rakatott 170 szem makk s a tál az előbbi mellé a padlásra helyzetett.

A 170 szem makkból, mely tavasszal megfelelőleg kezelve elvettetett, csak 7 szem kelt ki. Tehát a földdel való laza elegyítés sem volt elegendő a makk csiraképességének a hideg ellen való megóvására, ámbár a fagy káros hatását igen kis mértékben még is enyhíté.

3) Ugyanazon időben 300 szem makk kissé nedves homok közé egy cseréptálba rakva növényházban telettetett, hol a légmérsék soha sem eset a fagypontra alul. A következő tavasszal a makk legnagyobb része csirázott, tehát a mérsékelt nedvesség nem ártott; a homok a penész képződését is gátolta.

1865-ben tett kísérletek:

1) 88 szem tölgyemakk közül, mely ősszel nyitott fazékban téve, ámbár fedél alatt de szabadban telettetett, tavasszal csak 7 szem kelt ki. A téli légmérsék változott — $0,3$ egész — $8,5^{\circ}$ -ig. A makk nem volt penészes.

2) 100 szem tölgyemakk rétegenként korhadttal lombbal virág-cserépbe rakatott, ez pedig egy nagyobb virág-cserépbe tétetett; a két edény közti 2"-nyi ür alul és körül lombkorhannyal töltetett ki, s a cserép fölül is ezen anyaggal betakartatott. Az így ellátott edény mint 1. alatt a szabadban fedél alatt telet. Tavasszal a moha réteg alá vetett makkból 88 szem csirázott. Föl kell tennünk, hogy ezen jó eredmény onnan jött, hogy a makk nem annyira a fagy, mint inkább a légmérsék nagy ingadozása ellen védve volt.

3) 100 szem makkból, mely ősszel mindjárt a szabadban moha-réteg alá elvettetett, tavasszal kikelt 88 szem.

4) 100 szem makk polyva és szecska közé fazékba téve s 1. és 2. mellett szabadban fedél alatt telelve, jó eredményt mutatott, minthogy abból 82 szem csirázott. Ezen kielégítő eredményt a polyva rossz melegvezető tulajdonságának s ennek következtében a légmérsék nagy ingadozása és a fagy hatása meggátlásának lehet egyedül tulajdonítani, mert összevetve a 2-dik számú kísérlettel itt a makk nedvességének megtartásáról gondoskodva nem volt.

5) 100 szem közül, mely pusztán fazékba téve, fagymentes melegházban telelt, tavasszal kikelt 79 szem. Ezen eredményt összehasonlítva az 1-ső kísérlettel, látjuk, hogy ott a csiraképeség elvesztett nem a makk kiszáradása, hanem a fagy idézte elő.

6) Ismét mint 2 alatt 100 szem makk lombkorhannyal keverve fazékba téve, ez pedig a nedvesség visszatartása végett üveglappal befödve fagymentes növényházban telelt. A tavaszi vetés után 85 szem kelt ki.

Mindezen kísérletből az tűnik ki, hogy a makk csiraképeségére nézve legveszélyesebb a fagy, melynek hatását rossz melegvezető anyagok használata által enyhíteni lehet. A nedvességi viszonyok igen csekély fontossággal bírnak.

Néhány szó a mesterséges haltenyésztés jelentőségéről.

Ha itt gazdáinkat és főképen gazdasági intézeteinket a mesterséges haltenyésztésre figyelmeztetni bátorkodom, ennek főoka tények által szerzett meggyőződésben rejlik, melyszerint ezen tenyésztési ág országunk gazdagságnagyban emelni képes. Hogy mennyire megapadt már a halak száma honunkban, mindenki tudja.

Az egykor halakban oly gazdag Magyarország, a közmondássá vált leghaldusabb folyójával, jelenleg Csehországból hozza be a jóízű pontyokat, a régi időben annyira híres Dunapontyok még fővárosunk halpiacznán is nagy ritkaságot képeznek. Nem szomorú dolog-e az?

Hogy melyek a halapadásnak okai (nem csak hazánk-, hanem egész Europa vizeiben megfogyott és fogyatkozik a halak száma), itt tárgyalni nem akarom, de abbeli meggyőződésemet ki kell mondanom, hogy vizeink gazdagságának emelése leghatályosabban a mesterséges haltenyésztés által történhetik. Europa majdnem minden országa örvend ezen intézetek áldásainak. Franciaország példájára Holland, Belgium, Anglia, Irland, Olaszország, Bajorország, Würten-